

BIBLIOTEKOS VEIKLA 2023

2023 m. VIKO bibliotekos ištekliais įsigyti buvo skirta 132,4 tūkst. Eur, tai yra 20,7 proc. mažiau nei 2022 m. (166,9 tūkst. Eur), lėšų išleista mažiau, nes patirtas išlaidas duomenų bazių prenumeratai kompensavo Lietuvos mokslo taryba (27,8 tūkst.). Iš šių lėšų – 63,2 tūkst. Eur skirta naujoms knygoms ir kitiems dokumentams (fiz. vnt.) įsigyti, 21,8 tūkst. Eur – periodinių leidinių prenumeratai, 45,9 tūkst. – elektroniniams ištekliais (įsigytos knygos bei duomenų bazių ir atskirų knygų prenumerata, įskaitant narystės mokesčius). Vieno studento aprūpinimui informacijos ištekliais skirta 24,8 Eur, tai viršija *Strateginiame plane 2025* išsikeltus siekinius (22 Eur).

Tradicinį bibliotekos fondą papildė 2 117 vnt. 832 pavad. naujų leidinių: nupirkta – 2 037 vnt. (35,5 proc. užsienio leidėjų), paramos būdu gauti – 80 vnt. Be spausdintų knygų, biblioteka įsigijo ir 11 pavad. elektroninių knygų. Palyginus su 2022 m., leidinių nupirkta 12,5 proc. daugiau, o lėšų išleista 10,9 proc. daugiau. Ataskaitiniu laikotarpiu tęsiami bibliotekos fondo peržiūros darbai, atrenkami praradę aktualumą leidiniai, nurašyta 9 169 vnt. 1 733 pavad. dokumentų 51,6 tūkst. Eur sumai, todėl bibliotekos fizinis fondas mažėja (1 lentelė).

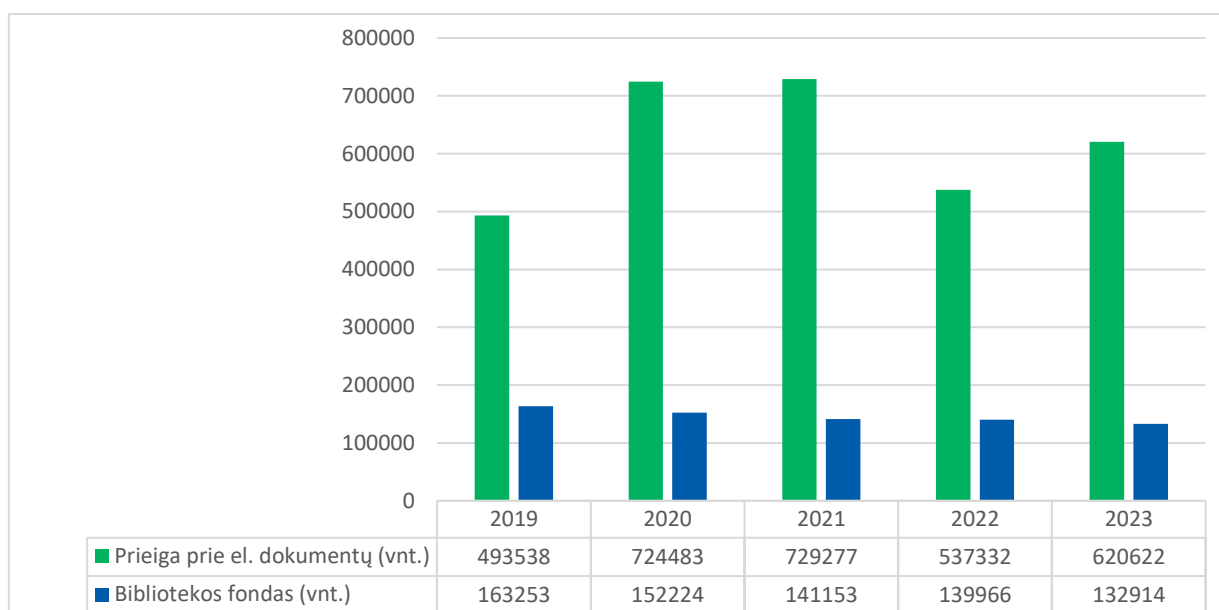
2023 m. gauti 102 pavad. (46,5 proc. užsienio kalbomis) 123 periodinių leidinių komplektai, iš jų 19 pavad. prieinami elektroniniu formatu. Palyginus su 2022 m., periodinių leidinių komplektų skaičius padidėjo 5,2 proc., o elektroninių periodinių leidinių skaičius beveik nepakitę.

1 lentelė. Pagrindiniai bibliotekos veiklos rodikliai 2019-2023 m.

Bibliotekos veiklos rodikliai	2019	2020	2021	2022	2023
Bibliotekos fondas (fiz. vnt.)	163253	152224	141153	139966	132 914
Gauta per metus (fiz. vnt.)	2581	2344	1990	1975	2117
Periodinių leidinių prenumerata (pavad.)	127	115	98	87	102
Gauta parama (tūkst. Eur)	0,9	1,06	1,12	0,7	0,5
Registruotų skaitytojų skaičius	8105	7775	7831	7761	7 693
Apsilankymų skaičius	126568	49445	31342	40724	37 408
Dokumentų išduotis (fiz. vnt)	181781	116913	96852	88374	73 473
Skaityklų darbo vietų skaičius	276	267	267	265	265
Interneto skaityklų darbo vietų skaičius	81	64	64	57	57
Kompiuterizuotos darbo vietos personalui	29	27	27	28	28
Darbuotojų skaičius (etatai)	27	20	20	20	20
Bibliografinių įrašų el. kataloge (nauji pavad.)	847	894	840	748	647
Prieiga prie e-dokumentų (pavad.)	493538	724483	729277	537332	620 622
Viso teksto dokumentų panauda (pavad.)	99575	285549	126261	225429	117 374

2023 m. bibliotekos elektroninių išteklių skaičius padidėjo 15,5 proc. (1 lentelė), nes duomenų bazių prenumeratą papildė trys kolekcijos: Medline Ultimate (EBSCO) (SPF studijoms), Computers & Applied Sciences Complete (EBSCO) (EIF studijoms) ir Vetlexicon (veterinarijos studijoms). Iš viso Kolegijos vartotojai turėjo prieigą prie 487 tūkst. pavadinimų viso teksto elektroninių knygų (2022 m. 449 tūkst. pavad.), iš jų: 1,3 tūkst. Lietuvos leidėjų elektroninių knygų šiose kolekcijose: KTU, VILNIUS TECH, Vitae litera, KU, KVK, VDU; užsienio leidėjų – 486,1 tūkst. elektroninių knygų duomenų bazėse: EBSCO eBook Academic Collection, Academic Complete (Proquest Ebook Central), ir Skillsoft. Mokslinių žurnalų ir kitų tęstinių viso teksto leidinių pasiūla siekė 30,6 tūkst. pavadinimų (2022 m. 26,4 tūkst.) šiose prenumeruojamose duomenų bazėse: EBSCO Publishing (eIFL.net DB paketas – 8 duomenų bazės), Medline Ultimate (EBSCO), Computers & Applied Sciences Complete (EBSCO), Emerald Management eJournals Collection, Taylor & Francis, Springer Journals ir Wiley Online Library. Be knygų ir tęstinių leidinių vartotojai turėjo prieigą prie 102,6 tūkst. pavadinimų kitų išteklių: straipsnių, vaizdo ir garso įrašų (Vetlexicon), prieigą prie įvairių rinkos tyrimų duomenų (Passport), standartų ir kt. Biblioteka vartotojams siūlo ir atviros prieigos duomenų bazes, atskirus leidinius bei elektronines knygas, kurie prieinami per Kolegijos virtualią biblioteką. Elektroninių leidinių pasiūla 2023 didėjo, o tradicinis fondas, kaip ir ankstesniais metais, mažėjo, todėl atotrūkis tarp elektroninių ir fizinių leidinių pasiūlos 2023 m. išlieka (1 pav.).

Elektroniniai leidiniai sudaro 82 proc. visų bibliotekos išteklių – šis rodiklis viršija *Strateginiame plane 2025* išsikeltus siekinius (80 proc.).

1 pav. VK bibliotekos fizinių ir elektroninių dokumentų skaičiaus dinamika 2019-2023 m.

Per ataskaitinį laikotarpį biblioteka prenumeravo 21 duomenų bazę, o 2024 m. užprenumeruotos 22 duomenų bazės, iš jų 18 prenumeruojama per LMBA, ŠMSM skirus finansavimą mokslo ir studijų duomenų bazių prenumeratai, todėl už šias duomenų bazes Kolegija sumokėjo tik kofinansavimo mokestį (28 proc. visos sumos), vėliau šias lėšas kompensavo Lietuvos mokslo taryba, todėl lėšų duomenų bazių prenumeratai išleista mažiau nei planuota.

Per 2023 m. vartotojų fizinis lankomumas fakultetų bibliotekose mažėjo 8,1 proc. (1 lentelė), o leidinių išduoties rodiklis 16,9 proc. Virtualių apsilankymų bibliotekoje rodiklis taip pat nukrito 41,9 proc. (57 tūkst., 2022 m. – 98 tūkst.): bibliotekos interneto puslapių (LT ir EN) peržiūros siekė 47 tūkst., nuotoliniuose mokymuose dalyvavo ir įrašus peržiūrėjo per 3,6 tūkst. vartotojų, o naujų knygų ir teminių virtualių parodų (Sway, Office 365) peržiūros siekė 6,1 tūkst. kartų.

Bendras elektroninių išteklių skaičius didėjo, tačiau jų panauda 2023 m. sumažėjo 48 proc., atsisiųsta ir peržiūrėta 117,4 tūkst. dokumentų. Analizuojant elektroninių išteklių panaudos mažėjimą pastebėta, kad didžiausias mažėjimas, nulėmęs bendrą panaudos skaičiaus mažėjimą, pastebimas naudojant Springer ir Emerald duomenų bazines, kurių panauda krito nuo 104,7 tūkst. iki 6,4 tūkst. atsisiuntimų, nors 2022 m. šių duomenų bazių panauda neįtikėtinai išaugo – nuo 3,4 tūkst. iki 104,7 tūkst. atsisiuntimų. Tokių didelių panaudos šuolių pastebėta ir ankstesniais metais, todėl galima įtarti, kad panauda didėdavo dėl neaiškių priežasčių, todėl šių duomenų bazių panaudos rodikliai galimai neatspindėjo realios situacijos.

Biblioteka nuolat vykdo mokymus bei teikia individualias konsultacijas bibliotekos paslaugų, išteklių ir informacijos paieškos, plagiatų patikros, citavimo bei bibliografinių duomenų tvarkymo įrankių temomis, iš viso 2023 m. įvyko 91 mokymas (4,6 proc. daugiau nei 2022 m.), iš jų – 52 nuotoliniu būdu Teams aplinkoje, mokymuose dalyvavo per 2,2 tūkst. dalyvių; Verslo vadybos fakultete vyko „Įvado į informacinį raštingumą“ paskaitų ciklas; paruošti mokytojai ir mokymų vaizdo įrašai, kurie įkelti Microsoft 365 Stream aplinkoje, įrašų peržiūros siekia 2,3 tūkst. kartų.

Kolegijos bibliotekos elektroniniame kataloge ALEPH 2023 m. parengti 647 nauji bibliografiniai įrašai, eLABa PDB talpykloje užregistruota 413 Kolegijos darbuotojų mokslo ir meno publikacijų, iš viso užregistruota 2,8 tūkst. publikacijų (institucijos autoriams priskirta 3,2 tūkst.).

Bibliotekos darbuotojai dalyvauja ir kelia kvalifikaciją įvairiuose seminaruose, prisideda prie tarptautiškumo plėtros, dalyvauja Erasmus+ personalo mobilumo programoje (2023 m. 5 stažuotės) bei dalyvauja konferencijose. 2023 m. SPF ir VVF bibliotekų vedėjos R. Markauskienė ir A. Žonych dalyvavo ir skaitė pranešimą tarptautinėje konferencijoje “Libraries in the Face of Contemporary Challenges in Intercultural Education“ Bydgoščiūje, Lenkijoje.